

Promo-LEX: S-a încercat mușamalizarea cazului de deces a lui Andrei Brăguță, iar acțiunile instituțiilor statului sunt insuficiente pentru a rezolva problemele sistemice din justiție

✘ În cadrul unei conferințe de presă desfășurată azi, 5 septembrie 2017, avocații Promo-LEX au adus în vizorul opiniei publice mai multe detalii legate de **cazul lui Andrei Brăguță, care scot la iveală o serie întreagă de probleme sistemice ale justiției moldovenești.** Avocații spun că apreciază faptul că autoritățile au recunoscut în ultimele zile existența problemelor grave din sistem, identificate ca urmare a cazul lui Andrei Brăguță, dar aceștia menționează că **aceste probleme nu sunt noi.**

Asociația Promo-LEX a atenționat statul anterior despre problemele cu care se confruntă persoanele cu dizabilități mintale, inclusiv care se află în custodia autorităților. În toamna 2016, Promo-LEX a prezentat la UPR un raport alternativ dedicat acestui subiect, în care s-a vorbit despre abuzurile care pot apărea la izolarea sau detenția persoanelor cu tulburări psihice.

Ion Manole, directorul executiv al Asociației Promo-LEX, a comunicat că este regretabil faptul că decesul unei persoane aflate în custodia statului nu este o noutate pentru Republica Moldova. Astfel de cazuri se întâmplă, iar statul are întreaga responsabilitate pentru viața și securitatea persoanelor

aflăte în custodia sa. Ion Manole a declarat că acțiunile autorităților specializate precum Procuratura Generală, Inspectoratul General de Poliție și Departamentul Instituțiilor Penitenciare sunt necesare și adecvate la această etapă, însă nu sunt suficiente pentru rezolvarea problemelor sistemice menționate. Acesta a mai adăugat că **acest caz nu trebuie să se limiteze la o simplă anchetă penală a organelor competente ale statului, ci trebuie să provoace și o reevaluare a reformelor care s-au făcut în aceste domenii din 2009 și a încurajat structurile statului să continue examinarea eficientă a cauzei.**

Avocații Promo-LEX și-au exprimat îngrijorarea față de lipsa unei reacții și pasivitatea pe cazul lui Andrei Brăguță din partea Mecanismului Național de Prevenire a Torturii, aceasta fiind abilitat cu atribuții directe în monitorizarea fenomenului torturii și altor pedepse ori tratamente crude și inumane.

Avocatul Vadim Vieru a subliniat că **nu există protocoale și lipsesc cunoștințele speciale ale colaboratorilor de poliție în diferențierea comportamentului deviant de existența unor boli mintale.** Nici polițiștii și nici medicul de la Centrul Narcologic n-au reușit să depisteze dizabilitatea lui Andrei Brăguță. Nici ofițerul de urmărire penală de la Inspectoratul de la Botanica nu a întreprins acțiuni pentru a documenta situația persoanei, chiar dacă a observat comportamentul deviant și a refuzat să discute cu medicul ce a monitorizat starea de sănătate a acestuia.

De asemenea, avocații au vorbit despre **o problemă sistemică la documentarea cazului de către procuror,** care a preferat să înainteze demers de aplicare a arestului, chiar dacă comportamentul lui Andrei Brăguță ridică dubii serioase legate de starea de responsabilitate. Totodată, **judcătorul de instrucție** are obligația de a stabili discernământul persoanei, însă acesta **nu s-a arătat îngrijorat de starea de sănătate a acestuia și a cerut polițiștilor să-l scoată din**

sala de judecată.

O altă problemă amintită de avocații Promo-LEX sunt **condițiile din izolatoarele de detenție din subordinea Ministerului Afacerilor de Interne și încercarea de a mușamaliza cazul.** Tot aici, avocatul Vadim Vieru a amintit despre faptul că există sisteme medicale paralele, iar după transferarea victimei la penitenciarul Nr. 16, aceștia n-au raportat cazul de tortură la procurorul teritorial și nu au solicitat ambulanța pentru a i se acorda asistența medicală cuvenită.

Avocatul Dumitru Sliusarenco a punctat că, persoanele care suferă de tulburări psihice trebuie să fie tratate special de către autorități atunci când intră în custodia statului. Acesta spune că **este imperativ necesar, chiar de la etapa inițierii urmăririi penale, persoana să fie consultată de un specialist, să primească asistență medicală și tratament, și dacă este necesar să fie asistată de un specialist pe perioada desfășurării acțiunilor de urmărire penală.** Avocatul a menționat că în acest moment, sistemul de justiție din Republica Moldova nu este pregătit să răspundă la situații specifice, complicate, cu implicarea persoanelor cu tulburări psihice.

Dumitru Sliusarenco a menționat și despre o altă problemă care a ieșit în evidență după cazul lui Andrei Brăguță: gradul mare de intoleranță și agresivitate în societate. Avocatul Promo-LEX a punctat despre faptul că în ultimele zile s-a observat în spațiul public și în mediul on-line mesaje denigratoare și discriminatorii, nu doar la adresa victimei, dar la adresa unor grupuri întregi de oameni, cum ar fi persoane cu dizabilități mintale, consumatori de droguri sau apărători ai drepturilor omului. Acesta a amintit că pe subiectul discursului de ură deja nu putem pasa întreaga responsabilitate pe stat, iar modul în care ne exprimăm și ne reținem fricile este inclusiv responsabilitatea noastră. Totodată, **Dumitru Sliusarenco a subliniat faptul că instituțiile media ar trebui să reacționeze prompt, să nu**

admită discursul de ură și limbajul discriminatoriu pe paginile sale și să modereze discuțiile, fapt care spre regret nu se întâmplă, fie se întâmplă la un nivel redus.